

На основу члана 4. а) Устава Босне и Херцеговине, Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине, на сједници Представничког дома одржаној __. _____. 2008. године и на сједници Дома народа одржаној __. _____. 2008. године, донијела је

ПРИЈЕДЛОГ

ЗАКОН

О ПРОГРАМУ ЗАШТИТЕ СВЈЕДОКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Члан 1.

(Циљ закона)

Циљ овог закона је да обезбједи ефикасну заштиту свједоку у току и након кривичног поступка, како би се свједоку омогућило слободно и отворено свједочење у кривичном поступку пред судовима у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: судови).

Члан 2.

(Подручје примјене)

- (1) Под појмом свједок, у смислу овог закона, подразумјева се лице без чијег свједочења нема изгледа да се у кривичном поступку истраже и утврде чињенице или утврди боравиште осумњиченог лица или без чијег свједочења би то било знатно отежано.
- (2) Свједоку се може обезбједити заштита уз његов пристанак у складу са одредбама овог закона, ако се он или члан његове породице у смислу става (1) члана 83. Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ЗКП БиХ) („Службени гласник БиХ“, бр. 3/03, 32/03, 36/03, 26/04, 63/04, 13/05, 48/05, 46/06, 76/06, 29/07, 32/07, 53/07, 76/07 и 15/08) суочава са пријетњом опасном по живот, здравље или слободу, због своје намјере да свједочи, те ако је подобан за предузимање мјера за заштиту. Свједоку се такође може обезбједити заштита, ако се опасност уочи тек након окончања кривичног поступка, те ако је опасност последица чињенице да је то лице свједочило у току поступка.
- (3) У складу са одредбама овог закона, одређеном лицу се, уз његов пристанак, може пружити заштита ако је то лице у смислу става (1) члана 83. ЗКП БиХ, члан породице свједока или ако је то лице на неки други начин блиско свједоку, те ако му пријети опасност по живот, здравље и слободу због намјере свједока да свједочи, те ако је подобан за предузимање мјера за заштиту свједока.
- (4) У складу с одредбама овог закона, мјере заштите могу се обуставити уколико у периоду одобравања заштите није био испуњен или је накнадно престао да важи неки од услова из

ст. (2) и (3) овог члана. Обустава кривичног поступка не значи аутоматски и обуставу мјера заштите свједока ако опасност и даље постоји.

Члан 3.

(Подручје примјене у односу на кривична дјела)

Програм заштите се примјењује када се доказује неко од слиједећих кривичних дјела:

- а) против интегритета Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ);
- б) против човјечности и вриједности заштићених међународним правом;
- ц) која се врше на организован начин (организованог криминала);
- д) за која се по закону може изрећи казна затвора у трајању од најмање 3 године или тежа казна.

Члан 4.

(Комисија за укључивање у Програм заштите свједока)

- (1) Одлуку о примјени, прекиду, престанку или продужењу примјене Програма заштите доноси Комисија за укључивање у Програм заштите свједока (у даљем тексту: Комисија).
- (2) Комисију чине: судија Суда БиХ, замјеник главног тужиоца БиХ, представник Министарства правде БиХ и руководиоца Одјељења за заштиту свједока (у даљем тексту: ОЗС).
- (3) Чланови Комисије имају своје замјенике.
- (4) Члана Комисије и његовог замјеника именује и разрјешава руководиоца органа, односно институције из које долази, и који о томе обавјештава ОЗС.
- (5) Руководилац ОЗС-а је предсједник Комисије по положају. Замјеника предсједника Комисије на приједлог руководиоца ОЗС-а, именује директор Државне агенције за истраге и заштиту (у даљем тексту:СИПА).
- (6) Чланови Комисије и њихови замјеници именују се на вријеме од 5 година уз могућност реименовања.
- (7) Административно-техничке послове за потребе Комисије обавља ОЗС.
- (8) Рок за конституисање комисије је 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 5.

(Престанак чланства у Комисији)

- (1) Члану Комисије чланство у Комисији престаје:
  - а) истеком времена на које је именован;
  - б) ако то сам затражи;

- ц) ако му престане функција или радни однос који је био основ за његово именоване у Комисији;
- ц) због оцавања тајног податка у вези рада Комисије;
- д) ако се у свом раду не придржава прописа који се односе на примјену Програма заштите,
- е) због трајне спријечености да обавља посао.

(2) Одлуку о престанку чланства у Комисији доноси руководилац органа или институције из става (4) члана 4. овог закона по службеној дужности, а у случајевима из става (1) тач. д) и е) овог члана, на приједлог предсједника Комисије или његовог замјеника.

Члан 6.

(Рад Комисије)

- (1) Радом Комисије руководи предсједник Комисије, а у случају одсутности или спријечености његов замјеник.
- (2) Комисија је у свом раду независна и одлучује на сједници.
- (3) Комисија доноси Пословник о раду у року од 30 дана од дана конституисања.
- (4) Тајним податком се сматрају рад и акти Комисије и као такви морају бити означени.

Члан 7.

(Одјељење за заштиту свједока)

- (1) ОЗС је специјализована организациона јединица СИПА-е, која проводи Програм заштите свједока, организује и проводи хитне мјере заштите свједока, те је одговорна за њихову примјену.
- (2) Сви органи управе и јавне установе дужни су да пруже помоћ ОЗС-у и да на његово тражење изврше радње из своје надлежности потребне за предузимање мјера из овог закона.
- (3) Одлуке ОЗС-а које могу утицати на извршење кривичних санкција, притвора и других мјера, могу бити донешене уз претходно обављене консултације са руководиоцем дате институције.
- (4) ОЗС доноси одлуке и спроводи све мјере које се одређују у вези са страним свједоцима у БиХ, а у складу са споразумом или аранжманом склопљеним између БиХ и стране државе у вези са заштитом свједока.

- (5) У складу са претходно закљученим споразумом између Босне и Херцеговине и стране државе, Државна агенција за истраге и заштиту може закључити протоколе и друге проведбене прописе са страним органима управе или тијелима за провођење споразума и овог закона.

Члан 8.

(Поступак за примјену Програма заштите)

- (1) О примјени и продужењу Програма заштите одлучује Комисија на образложен захтјев главног тужиоца БиХ. Иницијативу за подношење захтјева за примјену Програма заштите, главном тужиоцу БиХ могу поднијети: надлежни тужилац, суд који поступа у предмету, руководилац казнено поправне институције и свједок или лице наведено у ст. (2) и (3) члана 2. овог закона (у даљем тексту: блиско лице).
- (2) Захтјев за примјену Програма заштите мора да садржи:
- а) податке о лицу за које се предлаже примјена Програма заштите;
  - б) опис кривичног дјела и процјену постојећих доказа;
  - ц) опис околности које указују да постоји стварна и озбиљна опасност за лице за које се предлаже примјена Програма заштите;
  - д) друге податке који су од значаја за примјену Програма заштите.
- (3) Уз захтјев главни тужилац БиХ Комисији мора доставити и изјаву свједока, односно изјаву њему блиског лица о престанку на укључење у Програм заштите.
- (4) Предсједник Комисије дужан је одмах по пријему захтјева од главног тужиоца БиХ, а најкасније у року од 5 дана, сазвати сједницу Комисије. Комисија може од главног тужиоца БиХ затражити да допуни захтјев подацима који су значајни за примјену Програма заштите. Комисија одлучује о захтјеву најкасније у року од 20 дана од дана подношења захтјева или допуњеног захтјева и о својој одлуци одмах обавјештава главног тужиоца БиХ и ОЗС.

Члан 9.

(Хитне мјере)

- (1) Као хитне мјере могу се примјенити мјере из става (1) члана 12. овог закона.
- (2) Хитне мјере проводи ОЗС.

Члан 10.

(Примјена хитних мјера)

- (1) Ако главни тужилац БиХ, по пријему иницијативе из става (1) члана 8. овог закона, процијени да живот, здравље или физички интегритет, слобода или имовина свједока већег обима, односно њему блиског лица, могу бити одмах изложени стварној и озбиљној опасности која не може бити отклоњена одговарајућим мјерама заштите коју полиција пружа грађанима, истовремено с подношењем захтјева за примјену Програма заштите обавјестиће о томе ОЗС ради примјене хитних мјера.
- (2) Одлуку о врсти и примјени хитних мјера доноси руководилац ОЗС-а у року од 24 сата од пријема обавјештења главног тужиоца БиХ. Руководилац ОЗС-а ће о одлуци одмах обавијестити главног тужиоца БиХ.
- (3) Прије примјене хитних мјера руководилац ОЗС-а ће прибавити писмену сагласност свједока, односно њему блиског лица.
- (4) Хитне мјере се примјењују до доношења одлуке Комисије о захтјеву за примјену Програма заштите.

Члан 11.

(Споразум о примјени Програма заштите)

- (1) Уколико Комисија донесе одлуку о примјени Програма заштите, овластиће руководиоца ОЗС-а да са свједоком, односно њему блиском лицу, закључи Споразум о примјени Програма заштите (у даљем тексту: Споразум).
- (2) Споразум из става (1) овог члана садржи слиједеће елементе:
  - а) називе споразумних страна;
  - б) изјаву свједока, односно блиског лица о добровољном укључењу у Програм заштите, изјаву да су подаци наведени у Упитнику истинити, и да у случају давања неистинитих података, Програм заштите може бити прекинут;
  - ц) обавезе споразумних страна;
  - д) вријеме трајања Програма заштите;
  - е) клаузулу да је Споразум сачињен у једном примјерку и да се чува у ОЗС-у;
  - ф) остале податке од значаја за провођење Програма заштите; и
  - г) потписе споразумних страна и датум закључења Споразума.
- (3) Директор СИПА-е, на приједлог руководиоца ОЗС-а, ће прописати ближе одредбе о садржини Споразума у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.
- (4) Примјена Програма заштите почиње даном закључења Споразума.
- (5) Прије закључења Споразума, свједок односно њему блиско лице попуњава Упитник. Садржину Упитника ће у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона прописати

директор СИПА-е на приједлог руководиоца ОЗС уз прибављену сагласност министра безбједности БиХ.

Члан 12.

(Мјере заштите)

- (1) Мјере којима се обезбјеђује заштита свједока, односно њему блиског лица су:
  - а) физичка и техничка заштита лица и имовине;
  - б) премјештање;
  - ц) прикривање идентитета и података о власништву;
  - д) промјена идентитета.
- (2) О врсти и трајању мјере из става (1) овог члана коју треба примјенити у заштити свједока, односно њему блиског лица одлучује руководиоца ОЗС-а, уз претходно прибављено мишљење Комисије, при чему се може примјенити једна или више мјера.
- (3) Мјере из става (1) овог члана проводи ОЗС.
- (4) ОЗС ће најмање једном годишње оцјењивати оправданост утврђених мјера заштите.

Члан 13.

(Опис мјера заштите)

- (1) Мјера физичке и техничке заштите личности и имовине састоји се у спрјечавању противправног угрожавања живота, здравља, физичког интегритета, слободе или имовине свједока већег обима, односно њему блиског лица, употребом физичко-техничких мјера.
- (2) Мјера премјештања свједока, односно њему блиске особе, састоји се у привременом или трајном пресељењу из мјеста његовог пребивалишта или боравишта у друго мјесто у БиХ или иностранству, које одреди ОЗС, а у складу са одредбама става (5) члана 7. овог закона.
- (3) Мјера прикривања идентитета лица и података о његовом власништву обухвата изразу и употребу личних докумената и докумената о имовини свједока, односно њему блиског лица у којима су привремено промјењени његови изворни подаци.
- (4) Промјена идентитета састоји се у измјени дијела или свих личних података свједока, односно њему блиског лица с тим што ова мјера може подразумијевати и одређену промјену његових физичких карактеристика.
- (5) Ближе одредбе о процедурама и начину примјене мјера заштите утврдит ће директор СИПА-е на приједлог руководиоца ОЗС-а у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 14.

(Пружање помоћи)

- (1) ОЗС ће свједоку, односно њему блиском лицу у току примјене мјера заштите пружати потребну економску и социјалну помоћ до тренутка његовог осамостаљења.
- (2) Помоћ из става (1) овог члана не може бити већа од износа који је неопходан за покривање животних трошкова и укључења у нову друштвену средину.

Члан 15.

(Повјерљивост и обрада података)

- (1) ОЗС врши обраду личних података који се односе на идентификовано лице или лице које се може идентификовати у складу са одредбом члана 2. овог закона, те води евиденцију личних и других података за чију је обраду овлаштен овим законом.
- (2) Одлуке и мјере донијете у складу са одредбама овог закона документују се и похрањују у списе. Списе који су тајни податаци и који нису дио истражног списка води ОЗС. На захтјев Тужилаштва БиХ, наведени списи могу им се дати на увид. Особље у Тужилаштву БиХ и ОЗС-у обавезно је да обезбједи информације везане за заштиту свједока у кривичним поступцима у складу са општим принципима ЗКП-а БиХ, а нарочито имајући у виду одредбе члана 82. ЗКП-а БиХ.

Члан 16.

(Заштита личних података)

- (1) Тајним податком се сматрају све информације до којих дођу лица приликом обављања службене дужности а у вези су са мјерама за заштиту свједока.
- (2) Физичка или правна лица укључена у заштиту свједока не смију неовлаштено открити било какве информације везане за свједока или лица из ст. (1), (2) и (3) члана 2. овог закона, или везане за било коју заштитну мјеру која може бити позната, укључујући и период након обуставе заштите свједока као и након престанка службених дужности.
- (3) Приликом преноса и размјене података између органа не смије бити никаквих посљедица по заштиту свједока.
- (4) Органи управе и јавне установе без одгађања обавијештавају ОЗС о сваком захтјеву за откривање заштићених података или података које ОЗС назначи.

Члан 17.

(Израда и употреба докумената са измјењеним подацима)

- (1) Органи управе и јавне установе, на захтјев ОЗС-а и у складу са подацима прослијеђеним од стране ОЗС-а, у корист лица укључених у Програм заштите издају или привремено мијењају потврде или друге документе неопходне за стварање или одржавање привремено измјењеног идентитета (документи о новом идентитету), те могу располагати овако измјењеним подацима.
- (2) Лице укључено у Програм заштите може учествовати у правним пословима користећи привремено измијењени идентитет. За закључење правних послова који могу имати утицај на трећа лица, лице укључено у Програм заштите може употреби исправу из става (1) овог члана само уз претходну сагласност ОЗС-а. Ако ОЗС не да сагласност за закључење правног посла, лице укључено у Програм заштите може, уз сагласност ОЗС-а, одредити пуномоћника који ће у његово име закључити те послове. ОЗС је дужно обезбједити да лице укључено у Програм заштите буде доступно у сврху обављања правних послова.
- (3) Одредбе става (1) овог члана примјењују се и на запослене у ОЗС-у, ако је то неопходно за извршавање њихових задатака.
- (4) Након промјене идентитета, ОЗС одобрава и надзире приступ изворним подацима о идентитету лица укљученог у Програм заштите и води рачуна о свим статусним и другим правима и обавезама који су у вези са изворним идентитетом лица.
- (5) Органи управе надлежни за вођење евиденција и издавање исправа дужни су у евиденцију о изворним подацима о лицу укљученом у Програм заштите унијети забиљешку да се без сагласности ОЗС-а не може извршити било која радња која се тиче изворног идентитета лица.
- (6) Начин и поступак издавања докумената из ст. (1) и (3) овог члана, регулисат ће се посебним актом, који ће утврдити руководилац ОЗС-а и руководилац надлежног органа управе.
- (7) Оригинале исправе и документи лица укљученог у Програм заштите чувају се у ОЗС-у.

Члан 18.

(Престанак и прекид Програма заштите)

- (1) Примјена Програма заштите престаје:
  - а) истеком времена примјене Програма заштите предвиђеног Споразумом;

- б) смрћу лица укљученог у Програм заштите;
  - ц) ако се лице укључено у Програм заштите одрекне Програма;
  - д) одлуком о прекиду Програма заштите.
- (2) Одлуку о престанку примјене Програма заштите у случајевима из става (1) овог члана доноси Комисија на приједлог руководиоца ОЗС-а.
- (3) На образложен приједлог главног тужиоца БиХ или руководиоца ОЗС-а, Комисија може донијети одлуку о прекиду Програма заштите ако:
- а) више не постоје разлози за примјену Програма заштите;
  - б) лице укључено у Програм заштите не испуни обавезе превиђене Споразумом;
  - ц) током примјене Програма заштите буде покренут кривични поступак против лица укљученог у Програм заштите за кривично дјело које доводи у питање оправданост примјене Програма заштите;
  - д) држава на чијој се територији налази лице укључено у Програм заштите захтјева прекид Програма заштите из разлога утврђених међународним уговором, односно споразумом;
  - е) лице укључено у Програм заштите наведе неистините податке у Упитнику.

Члан 19.

(Потраживања према трећим странама)

- (1) Мјере предузете у складу са овим законом не утичу на потраживања лица укљученог у Програм заштите према трећим странама.
- (2) У циљу остваривања својих права, лице укључено у Програм заштите може именовати пуномоћника који ће га заступати уз претходну сагласност ОЗС-а.
- (3) У случају да лице укључено у Програм заштите има потраживања према јавним службама, ОЗС обавјештава ове службе о пријему у програм заштите свједока и доставља податке релевантне за доношење одлуке о потраживању.

Члан 20.

(Потраживања трећих страна)

На потраживања трећих страна од лица укључених у Програм заштите не утичу мјере предузете у складу са одредбама овог закона. Лице које треба бити укључено у Програм заштите о овим потраживањима обавјештава ОЗС.

Члан 21.

(Додатна средства која додјељује ОЗС)

ОЗС додјељује додатна средства само ако је то неопходно за заштиту свједока. Поврат додатних средстава врши се само у случају да су она одобрена на основу намјерно достављене неистините информације.

Члан 22.

(Заштита свједока у другим судским процесима)

Лице укључено у Програм заштите које треба бити испитано у оквиру неког другог поступка у односу на дати кривични поступак има право доставити информације само о свом претходном идентитету, односно одбити дати информацију о својим садашњим личним подацима и мјесту становања, односно пребивалишта уз претходно обављене консултације са ОЗС-ом.

Члан 23.

(Протјеривање странаца)

- (1) Страни држављанин којем се у складу са одредбама члана 2. овог закона обезбјеђује заштита, може бити протјеран из земље само уз одобрење ОЗС-а.
- (2) ОЗС без одгађања обавјештава надлежне органе о почетку и обустави Програма заштите за страног држављанина.

Члан 24.

(Надзор)

ОЗС-а под надзором СИПА-е проводи задатке везане за заштиту свједока, који су прописани Законом о Државној агенцији за истраге и заштиту, овим законом, те другим законима, као и за унапређивање сарадње и размјену информација са органима власти страних држава и међународним организацијама надлежним за заштиту свједока.

Члан 25.

(Подношење извјештаја ОЗС-а)

ОЗС, директору СИПА-е и министру безбједности БиХ, подноси годишњи извјештај о генералним активностима ОЗС-а.

Члан 26.

(Финансирање)

- (1) Средства за провођење одредби овог закона, на приједлог ОЗС-а се планирају и обезбјеђују у посебном одјељењу Буџета СИПА-е.

- (2) Министар безбједности БиХ, на приједлог директора СИПА-е и уз прибављено мишљење министра финансија и трезора БиХ, донијеће проведбене прописе о начину кориштења средстава из става (1) овог члана, у року од 60 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 27.

(Престанак важења)

Ступањем на снагу овог закона, престаје да важи Закон о програму заштите свједока у Босни и Херцеговони („Службени гласник БиХ“, број 29/04).

Члан 28.

(Ступање на снагу)

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у “Службеном гласнику БиХ”.

ПСБиХ број .....
.....2008. године
Сарајево

Предсједавајући
Представничког дома
Парламентарне скупштине
.....

Предсједавајући
Дома народа
Парламентарне скупштине
.....

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРИЈЕДЛОГА ЗАКОНА О ПРОГРАМУ ЗАШТИТЕ СВЈЕДОКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

II – УСТАВНОПРАВНИ ОСНОВ

Уставноправни основ за доношење овог Закона о програму заштите свједока у Босни и Херцеговини садржан је у одредби члана ИВ 4.а) Устава Босне и Херцеговине.

III – РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ОВОГ ЗАКОНА

Основни разлози за доношење Закона о програму заштите свједока у Босни и Херцеговини произилазе из чињенице да је потребно обезбиједити ефикасан систем заштите свједока у току и након кривичног поступка, како би се свједоку омогућило слободно и отворено свједочење у кривичном поступку пред судовима у Босни и Херцеговини.

Досадашња искуства у примјени постојећих одредби Закона о програму заштите свједока у Босни и Херцеговини (“Службени гласник БиХ“ број 29/04), показала су низ недостатака који су ограничавајући фактор у самој provedби овог закона.

С тим у вези основни разлози за доношење наведеног закона састоје се у слиједећем:

„ Поступак и начин укључивања у програм заштите

Поступак је битан из разлога што Одјељење за заштиту свједока може предузимати мјере из своје надлежности када према потребама Тужилаштва БиХ, Суда БиХ или других учесника у кривичном поступку се препозна потреба за нашим ангажманом, односно када је живот, здравље, тјелесни интегритет или имовина лица које смо дужни штитити буде у том степену угрожена да је заштита неопходна. Захтјев овлаштеног предлагаћа за улазак у Програм заштите свједока мора бити у пименој форми и требао би садржавати податке који су прописани овим приједлогом закона и који би били почетна информација за рад и дјеловање Одјељења за заштиту свједока (подаци о идентитету лица, подаци о предмету, оптуженом и лицима који су извор пријетње).

„ Комисија за укључивање у Програм заштите свједока

Постојећим одредбама Закона о програму заштите свједока у БиХ прописано је да начелник Одјељења за заштиту свједока одлучује о покретању, вођењу и прекиду Програма заштите. Искуства као и законске одредбе других европских држава упучују и одређују да Одлуку доноси колективно тијело-комисија и да су представници-чланови комисије из: Министарства правде БиХ, највиших нивоа тужилаштва и судова као и представник Јединице за заштиту свједока. Начелник Одјељења за заштиту свједока доносио би Одлуке у изузетним

случајевима, самостално, као што је хитно предузимање мјера заштите када на то упучују посебне околности.

„ Врсте мјера заштите и подршке

Важећим законом о програму заштите свједока у БиХ само су дјеломично наведене нека од мјера заштите и подршке. С тим у вези одредбе Приједлога закона садржи прецизно наведене и прописане мјере заштите за угрожена лица, као што су: физичка и техничка заштита, премјештање-релокација унутар територије БиХ, релокација у другу државу сходно међународним споразумима, мјере прикривања идентитета и власништва, промјена идентитета, мјере заштите лица која су лишена слободе и која се налазе унутар казнено-поправних установа-свједоци сарадници.

„ Примјена мјера заштите

Одредбама овог закона прописано је на који начин и у којим случајевима ће се од стране службеника Одјељења за заштиту свједока примјењивати мјере заштите и како ће се те мјере имплементирати у сарадњи с другим правним субјектима у БиХ и у другим државама, а што постојећа легислатива није прописивала односно није у довољној мјери појаснила одговарајућу примјену.

„ Споразум о провођењу програма заштите

У односу на постојећу легислативу новим одредбама закона прописано је да се споразум између Одјељења за заштиту свједока и лица које штите треба сачинити у писменој форми, те су убачени и основни елементи споразума као и ближе одредбе о начину примјене и престанка самог споразума, уз прецизно навођење разлога због којих престаје или прекида се Програм заштите свједока.

„ Евиденција података и заштита података

У односу на постојеће одредбе, одредбама новог закона прописано је које евиденције у вези заштите свједока ће водити Одјељење за заштиту свједока, коју ознаку степена тајности ће имати подаци из евиденција, који подаци се чувају тајно у евиденцијама односно који су рокови за податке који се не чувају трајно.

„ Финансирање

Одредбама новог закона у односу на досадашње одредбе прецизније је утврђено из којих средстава ће се планирати средства за провођење одредби овог закона односно то је предвиђено да се наведена средства упланирају и обезбјеђују у посебном одјељењу Буџета СИПА-е уз посебан нагласак да ће се проведбени прописи о начину кориштења средстава донијети у одређеном року и од стране министра безбједности БиХ на приједлог директора СИПА-е и уз пробављено мишљење министра финансија и трезора БиХ.

Дакле, узимајући у обзир напријед наведено овим Приједлогом закона детаљније се регулише прије свега поступак и начин укључивања у програм заштите свједока, формирање тијела, односно Комисије надлежне за одлучивање о покретању, прекиду, престанку или продужењу примјене програма заштите, као и ближе законско одређивање примјене хитних мјера, односно примјене мјера заштите којима се обезбјеђује заштита свједока или њему блиске особе. С тим у вези, одредбама овог закона се ближе утврђују и одређују елементи неопходни за закључивање споразума и упитника, као и престанак и прекид програма заштите свједока, те финансирање програма заштите свједока.

ИИИ- ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ОДРЕДБИ

Одредбом члана 1. Приједлога закона, предложено је да се путем овог закона обезбједи ефикасна заштита свједока у току и након кривичног поступка, односно како би се свједоку омогућило слободно и отворено свједочење у кривичном поступку пред судовима у Босни и Херцеговини. Овај поступак је битан из разлога што Одјељење за заштиту свједока може предузимати мјере из своје надлежности и то према потребама тужилаштва БиХ Суда БиХ или других учесника у кривичном поступку.

Члановима 3. 4. 5. и 6. Приједлога закона извршене су допуне постојећег Закона о програму заштите свједока („Службени гласник БиХ“, број 29/04), а који се односе на подручје примјене Програма заштите у односу на кривична дјела, као и ближе одредбе о саставу Комисије за укључивање у програм заштите свједока, одлуке које комисија доноси, начин именовања и разрешења чланова Комисије, услови под којима престаје чланство у Комисији, као и поступак доношења Одлуке о престанку чланства у Комисији, те су дате и основне одредбе које се односе на рад Комисије. Ове одредбе нових чланова су уврштене у приједлог закона прије свега да би се закон о програму заштите свједока у БиХ прилагодио нормативној регулативи и пракси како земаља из непосредног окружења, тако и у већини Европских земаља, а гдје Одлуке о укључивању у Програм заштите свједока доноси колективно тијело.

Одредбама члана 7. Приједлога закона измјењени су ранији ст. (1) и (2) постојећег закона, односно дата је прецизнија дефиниција и кратак опис дјелокруга рада Одјељења за заштиту свједока као специјализоване организационе јединице СИПА-е која спроводи Програм заштите свједока, проводи и организује хитне мјере заштите свједока, односно одговорно је за њихову примјену и дата је обавеза свим органима, организацијама и институцијама да пруже помоћ

Одјељењу за заштиту свједока и да на његово тражење изврше радње из своје надлежности потребне за предузимање мјера и ради спровођења одредби Закона о програму заштите свједока у БиХ. Такође, одредбом овог члана проширена је или боље речено дато је појашњење одредбом новог става (5), да у складу са претходно закљученим споразумом између Босне и Херцеговине и стране државе, Државна агенција за истраге и заштиту може закључити протоколе и друге проведбене прописе са страним органима управе или тијелима за провођење споразума и овог закона.

Новом одредбом члана 8. регулисан је поступак за примјену Програма заштите свједока, тј. разрађен је начин подношења иницијативе за примјену програма заштите, дати су основни елементи које мора да садржи сваки захтјев за примјену програма заштите, те одређени рокови у којима Комисија мора одлучивати и доносити одговарајуће одлуке.

У члану 10. Приједлога закона разрађене су одредбе које се односе на примјену хитних мјера, врсте хитних мјера, мјера заштите, као и споразум о примјени програма заштите. Наиме, одредбом члана 9. нормативно је уређена област примјене хитних мјера и то како поступак оцјењивања услова за примјену наведених мјера, тако и поступак саме примјене хитних мјера.

У склопу члана 11. Приједлога закона ближе је одређен поступак закључивања Споразума о примјени програма заштите, дати су основни елементи које мора да садржи сваки споразум, као и правни основ за утврђивање ближих одредби о садржини споразума.

Одредбама 12. члана прописане су врсте мјера заштите, поступак одлучивања о врсти мјере заштите.

Чланом 13. дат је опис сваке мјере заштите појединачно. Овим одредбама дат је и правни основ да ближе одредбе о процедурама и начину примјене мјера заштите утврђује директор СИПА-е на приједлог руководиоца Одјељења за заштиту свједока.

У члану 18. Приједлога закона регулисан је начин престанка примјене Програма заштите, као и прекид Програма заштите, односно одредбама овог члана утврђени су основни постулати како за престанак, тако и за прекид Програма заштите.

Одредбама чл. 19. и 20. Приједлога закона мијењају се постојећи чланови 9. и 10. из разлога што су исти непрецизни и нису потпуно јасне ситуације које регулишу, односно ко има потраживања према коме.

Чланом 26. Приједлога закона прописано је из којих средстава, односно из којег одјела буџета СИПА-е ће се финансирати рад Одјељења за заштиту свједока приликом провођења мјера Програма заштите. Одредбом овог члана дат је и правни основ за доношење проведбених

прописа о начину кориштења средстава у инплементацији одредби Закона о програму заштите свједока у Босни и Херцеговини.

ИВ- УСКЛАЂЕНОСТ СА ЕВРОПСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

Приликом утврђивања Приједлога закона водило се рачуна о усклађености са међународним стандардима, те је у том смислу а полазећи и од одредби члана 81. Закона о кривичном поступку Босне и Херцеговине којима је прописано да свједочење представља општу грађанску дужност која обухвата обавезу одазивања позиву процесног органа, обавезу свједочења, затим обавезу давања исказа и обавезу давања истинитог исказа. С обзиром на наведену обавезу свједочења држава је дужна свједоку пружити заштиту основних људских права загарантованих Европском конвенцијом за заштиту људских права и основних слобода, и то од чл. 2. до 8. (Право на живот, забрана мучења, забрана ропства и принудног рада, право на слободу и сигурност, право на правично суђење, кажњавање само на основу закона, право на поштовање приватног и породичног живота) дакле органи државе који приморавају свједока да свједочи морају предузети прикладне мјере у циљу његове заштите на начин да организују кривични посупак који неће угрозити живот свједока.

В- ПРОВЕДБЕНИ МЕХАНИЗМИ

Проведба одредби Приједлога овог закона обезбјеђена је кроз постојање државних органа превасходно кроз постојање Одјелења за заштиту свједока као специјализоване организационе јединице Државне агенције за истраге и заштиту, а која је надлежна да проводи Програм заштите свједока, проводи и организује хитне мјере заштите и свједока, те је и одговорна за њихову примјену.

ВИ- ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

За провођење одредби Приједлога закона о измјенама и допунама Закона о програму заштите свједока у Босни и Херцеговини није потребно издвајати додатна финансијска средства у Буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине, јер су иста већ обезбијеђена у Буџету Државне агенције за истраге и заштиту, али због специфичности послова заштите свједока, није могуће тврдити да ће предвиђена средства бити и довољна, због

чега питање финансирања треба посматрати као "отворено", уз спремност за издвајање додатних средстава.